

KWET'Î YATI NEK'ÖÂ KÈ ÂTÅ'È

Tyhee Gold Corp dii nèk'e eyits'ô dii ndè wemô hazhô göaea xè sôömbak'è gehtsî eyits'ô dii hani la gehtsî xè eghàlagìde hôt'e. Tyhee NWT Corp Tyhee Gold Corp t'a gits'ô hôt'e. Tyhee NWT Corp t'a Yellowknife Gold Sôömbak'è ts'ô sôömbak'è wezhôâ Discovery Mine wegà sôömbak'è ts'ô 88 km wheæô eyii la wek'e eghàlagìde ha.

1. Edàanì La Wegaht'i Ha

Dii Hanì Sôömbak'è Wek'e Eghàlagìde Ha

Dii YGP sôömbak'è hohâè ha sii, sôömbak'è nàke whacho hohâè ha, Ormsby akô t'a la nechà hohâè ha, eyits'ô Ormsby tì ts'ô chik'è nîhts'ii ts'ôhk'e eyixè k'âmbatsö ts'ôhk'e 9 km Nicholas tì goæô sii ndè yìì göaea ts'ô sôömbakwe hazhe ha eyitå'axôö ndè gotå'â ts'ô sôömbakwe hazhe ha. Nicholas tì ts'ô, ndè gotå'a ts'ô sôömbakwe hazhe ha. 7.5 xo ts'ö dii sôömbak'è wek'e eghàlagìde ha hôni gedi.

Dii edàanì tîli weghat'i sii wet'âget'î ha eyits'ô ndè goka kö yagòla wet'âget'î ha net'â eyii kö yagòla wets'ö tîli nîæa ha hohâè ha. Dii YGP sôömbak'è wets'ö xok'e nîdè zô tîli wets'ö nîæa ha, Wiiliti ts'ô 55 km xo tîli gohâî hôt'e, Sôömbak'è gots'ô chik'è/k'âmbatsö ts'ôhk'e 20 km hôt'e. Îdi xok'e Tyhee NWT Corp xo tîli t'âgèat'î eyits'ô iâa dii xo tîli wet'â asii wet'â eghàlagìde goht'ô et'ânagizhe ha eyits'ô wet'â sôömbakwe hageta gha goht'ô, wet'â kö hohâè goht'ô eyits'ô edàanì dii la k'e eghàlagìde ha asii hazhô akô xo tîli k'e akô asii nîzhe ha.

Ahsii dii hanì tîli hohâè ha dè, ahsii wet'âhôts'ehwhi ha eyixè sii dii hani gha nàowo hazhô nàgehtsî eyits'ô Nicholas tì ts'ö tîli nîæa eyits'ô Ormsby ts'ö sôömbakwe wek'enæetse ha xo tîli k'e akô ts'ö kwe nîzhe ha, hanikò; sîghaà sôömbak'è ts'ö asii eht'ânæezhe gha sîghaà 9 km tîli hohâè ha hôni, ahsii dii tîli wet'aæà nîì gedi t'â wedànâgeta ha, eyits'ô xo tîli wegondi hazhô dii nîhtå'è DAR weyii dek'ehta'è.

Edaïwha Ts'ö Dii La Wek'e Eghàlagìde Ha

2012 tani k'e dè asii deè gehtsîdô dii la degħaà gik'ahtô tå'axôö dè weghô nàget'è ha. 2014 xok'e dè kwe wek'enæetse kö gehtsî wexèhòewi ha eyits'ô 2015 welô ekiyeh weghô nàget'è ha hôni, kwe wek'enæetse kö hòlî tå'axôö dè, eköt'ii la wexè hòewi ha. K'ak'ô hohâè k'ö, asîich'ii åaitâ'i k'è, kö yagòla k'è, tâeh whela k'è, wet'â kwe nàgehk'è whela k'è, nîhtå'ekö, xehkö eyits'ô goyii eghàlagìde kö eyits'ô asii hazhô ndè ka kö hazhô whela sii ekiyeh dè hohâè ha.

2014 xok'e sôömbakwe hazhe kwe akweåö kwe wek'agehta gha wek'e eghàlagìde wexè hoewì ha eyits'ô dî sa ekiyeh dè weghô naxöt'e ha. Akweåö sôömbakwe hagele kwe wek'enàetse kö hòlî ha, wet'â ts'atâ sôömbakwe hazhe ha whela agele ha.

Yellowknife Gold sôömbak'è la 2015 welô kwe la hazhô wek'e eghàlagìde ade ha.

2. Köta Gixè Eghàlats'èda

Dii la wegondi hazhô nàts'ehtsî ekiyeh, dône hazhô edàanì eghàlats'ide ha wegondi hagets'edi ha wets'ehdzà, dône sôåî amiî gikö gà axot'i eyits'ô amiî dî hani la ts'ö k'àode gîlî eyits'ô ayìi wek'e eghàlats'ide weghô hagets'edi ha. Eyixè Sôömbak'è got'ii gixè gots'endea Kw'ahtîndee eyits'ô gits'ô ndè hogihidî yagîlî gha gehkw'e sii, chîk'è ts'ôhk'e gha Waàk'öâ gha k'àodee eyits'ô gits'ô ndè hogihidî sii, NWT gots'ô Whaaköâ gha gehkw'e eyits'ô MDAG kwe wenàowo gha nàowo hogihidî hazhô edàanì ehghàlats'ide wegondi gits'ö hagets'edi ha. Edàanì ndè k'e eghàlats'ide eyits'ô edàanì sîhaà eghàlats'ide Dône Sôåî eyits'ô kwe wenàowo hogihidî edàanì eghàlats'ide hagets'edi.

Köta åets'ehdî dè, dône ndè hogihidî yagîlî hazhô gogha ts'atâ segogehæî eyits'ô ôhk'èa dedî zô dii la k'e gogede, dii möhdaà gixè åets'âdì sii edàanì gola k'e eghàlats'inda weghô gixè gots'edo eyits'ô achî ndè k'e eghàlats'eda ha ts'îwô t'à wet'â eghàlats'eda nîhtå'è ts'eèkè. Dii hazhô weghô nànèts'iwo t'à, Tyhee NWT Corp dii hani dône ginàdi ha:

Yellowknives Dene First Nation (YKDFN) - Dettah
PO Box 2514
Yellowknife, NT X1A 2P8
(867) 873-4307

Yellowknives Dene First Nation – N'dilo
Yellowknives Land and Environment Committee
PO Box 2514 – Orah Tili
Yellowknife, NT X1A 2P8
(867) 873-8951

North Slave Métis Alliance (NSMS)
4916 – 49 Street
Yellowknife, NT X1A 2N3
(867) 873-9176

Dii la Tyhee NWT Corp weghô köta gots'ô dône möhdaà sii eyits'ô dône möhdaà gixè åets'âdì t'à gixè gots'âdo. Dii la weghô edàanì köta gots'ô dône gixè eghàlats'ide weghô nîhtå'è gehtsî sii nîhtå'è 5.0 weyìi dek'ehtå'è. Dii dzêë gots'ö, dône dii la wegha nezile dii t'à hayagihti while. Dii la hohåè

niits'ö edaanì eghàlagide weghô ats'ö dône ts'ö gots'ede ha eyixè sii dii la weghô nàxöt'è ts'ö ats'ö dône ts'ö gots'ede ha.

3. Ayìi Wet'aæà Sii Wexiìdi

Dii ndè k'e eghàlagide ha sii, ndè wek'e asagòjà nîdè, YGP asiì hazhô edaanì ndè senàdle ha sii nàowo gohâi sii weghaà eghàlagide ha eyixè sii, Edzanèk'e gots'ö eyits'ö Îda nèk'e gots'ö government ndè wek'e eghàlahoda gha nàowo giòtô sii wexòedi xè dii hanì nàowo sii wexòedi ha:

- Åiwe wexòedi nàowo, Satsö kwe hazhe gha sôömbak'è ts'ö tich'ii k'etå'ò wexòedi nàowo, Asii wedê hohâèle nàowo eyits'ö asiì nàke wek'e eghàlagide ha.
- Ndè Esawòdech'aà Nàowo.
- Ehtå'è Daèdich'aà Nàowo Weghà Eghàlahoda.
- Edzanèk'e Ehtå'è Daèdi Hale Gha Weghà eghàlahoda Nàowo.

MVEIRB (2009) k'e Tyhee NWT Corp ts'ö dii hagogedi, DAR nîhtå'è weghaà dii asiì hatåô degħaà wexògiħdi hagogedi:

- Ti hazhô nezî ha eyits'ö dii la wek'e eghàlagide niì ti edaatåô wet'aget'i sii wexòedi ha.
- Tich'aàdii Esawòdech'aà Gha Nàowo (SARA) tich'aàdii edaatåô akô at'î.
- La, la k'e dône hogħàgetō eyits'ö dône köta gots'ö eyits'ö dône sôåi edegħa eghàlagidet yagħil għal whela ha.

La wetât'e ahsii dii la wets'iaeö ndè xiidi ha hōni gedi t'ā edaanì la k'e eghàlagide ha weghàgeda ha eyits'ö ndè esawòdech'aà asiì tai wek'e eghàlageda dè sii dii la wexòedi ha (kö hohâe dè, wek'e eghàlagide dè, la wedaet i dè/senàæi dè).

Ti nezî niì eyits'ö ti edaatåô

Ormsby k'e la segħla dè, adi ndè ka eghàlagide zô k'e wexiìdi ha eyits'ö adi ti edaatåô Narrow tì ts'ö hæewi sii zô xiidi ha. Dii la YGP sôömbak'è għad edaanì ti k'etåo wek'agehto hò Round tì Winter tì ts'ö haħħi gedi eyits'ö eyi hazhô Narrow tì ts'ö haħħi. Eyitå'axxoo Round tì ts'ö haħħi sääzhħôdaanħiħts'ii ts'ohk'è Morris tì ts'ö haħħi, eyitå'axxoo Goodwin tì, Johnstone tì, Clan tì eyitå'axxoo Wiilideh eyixè tia neħħalea yagħola sii ts'ö hazhô haħħi. Narrow tì ts'ö ti haetå' sii 9.3 km hagħoħcho hôte, hanile dè 0.06% Wiilideh ts'ö haħħi.

YGP sôömbak'è għad sażħo ts'ohk'è Winter tì wheħtō sii, tich'ii āaħħatå'ò k'e hohâe ha; chik' k'e ts'ohk'è ti wheħtō hagezō t'ā ndè weyħiġoæà ts'ö sôömbakwe

hazhe gha wek'e eghàlagìde ha. Ndè goka ts'ô Round tì Winter tì, tich'ii tì ts'ö hawai agele ha. Tich'ii hazhô adî tich'ii k'ehòdi sii ts'ô akô ts'ö hawai adle ha eyits'ô dii tich'ii wek'enàetso tâ'axôö dè achî dii ti wet'ànàhot'î ha achî kwe wek'enàetse ts'ö nàitâ'i agele ha. Dii ti wek'enàgihtso wet'âhot'î ha nezile dè Giauque tì ts'ô ti gihchì t'à wet'âget'î ha. Giauque tì sìi nechà net'â wets'ô ti ts'ihchì nehò wexiidì hâle.

Tich'ii whehtô ts'ô tich'ii möhdaà wek'enàetse ha dìi dè, akì whacho Winter tì Narrow tì ts'ö hawai ats'ele ha. Ti edàanahtso Narrow tì ts'ö hawai sii nàowo ghaà wexòedi ha, xo tât'e ti edàataåô akô ts'ö hawai îlè sii k'è wexòedi ha. Eyit'â tôts'i tâ'axôö ti netåögöö akô ts'ö haitâ'i agele ha eyits'ô åik'è nîdè ti netåôlea haitâ'i agele ha eyits'ô achî xat'ö detî kwe ti netåô haitâ'i agele ha.

Tich'ii whehtô ts'ô tich'ii edàataåô haitâ'i sii Satsö Sôömbakwe Hazhe Nàowo ghaà eghàlagìde net'â, eyìi nàowo wexôgihdi t'à eghàlagìde ha. Ti wet'â eghàlats'eda níhtâ'è göchì ghaà weghàlats'eda ha t'à ats'ô dii tì wexòedi ha eyits'ô Satsö Sôömbakwe Hazhe Nàowo wegħaà sii dii la wexòedi ha. Adî tich'ii haitâ'i ts'ô eyits'ô adî ts'ö haitâ'i sii ats'ô ti wek'ahòeta sii wegħaà ti esânile neh ts'edi t'à wet'ahòt'î ha. Dii tich'ii haitâ'i weta satsö nàtso nàetâ dè weghà eghàlats'eda nàowo weteè ts'ö ajà dè eyìi ti achî wek'enàetse ha eyitâ'axôö dè ti achî nezî ajà dè ti ndè ts'ö naitâ'i ha.

Nicholas tì ts'ô ti ts'ihchi sii adî eghàlats'ide eyits'ô wet'â sôömbakwe hazhe zô gha wet'âts'et'î ha, ahsïi ts'ô ti Nicholas tì ts'ö hawai ats'ele hâle. Nicholas sôömbak'è hohâè ts'ô ndè gotâ'a ts'ö ti hagezô sii, ti whehtô ts'ö hawai agele ha, wexòedi ha eyits'ô ti nezî gedi dè ndè nahtso nii eyits'ô tìa nechàlea ts'ö ti hawai agele ha, Eclipse tì ts'ö hawai kwe ti hazhô nezî anagele ha. Eclipse tì esade hâle, eyìi ts'ö hawai kwe Satsö Sôömbakwe Hazhe Nàowo ghaà eyìi ti wexòedi ha net'â esade hâle.

Köta Gots'ô Åiwe Ts'ihchì eyits'ô Tich'aàdii

Akô Tyhee NWT Corp sôömbak'è hohâè k'e dône akô nàgezè, ehdzoo k'egèle eyits'ô åiwe gihchi k'è hôt'e gik'èzhô. Dii hani tich'aàdii akô weghô nàgezè eyits'ô ehdzoo negile: ekwö, wha, nögha, chih eyits'ô sah. Eyìi tì yìi åiì eyits'ô ehch'ëë gohâî. La wexè hòiwi kwe åiwe edàwhit'î gohâî gha wek'ahoitô hò Winter tì ts'ô åiwe gohâile lanì, eyìi tì xok'e dè ti gotâ'a ts'ö detî net'â åiwe gohâile lanì, hanikò eyìi tì k'e chik'è ts'öhk'e nàke ts'ö åiwe gohâî. Dii åiwe wegondi nàgehtsî ekò, xok'e dè teè wet'âgejì gohâile lanì gedi; wet'â åiwe gejì net'â sìi netåôle. Eyit'â eyìi tì åiwe xok'e egenda ha wîdile.

Îdi edlâtåô xo gots'ô dii hani gondi nàgehtsî gots'ô, dii tì Winter tì åiwe åô gohâile wek'egezhô ajà. Eyit'â, åiwe wegondi nàgehtsî ghà Narrow tì åiì eyits'ô iħdaa åô gedi, eyixè sii åiwetsòa sii åô gedi. Dii la YGP wet'â dii tì

yìì åiwe gohåile ade haale gedi eyits'ô ti wexøedi nàowo weghà ti nîhtå'è goïchì net'â Narrow tì sii wexøedi ha. Eyixè, Satsö Sôömbakwe Hazhe Nàowo ghà sîyaïwa dè eyìì tì yìì åiwe wek'ahòeta ha eyits'ô di tì ts'ô dône åiwe gede ha gîwô dè hagede ha dìle.

Xo tîli k'e adî YGP eghàlagide sii akô dône aget'î ha dìle. Åik'è nîdè, YGP ts'et'aà t'â aget'î ha dìle. Xo tîli edlatåô xo gots'ô wet'aget'î, akì dône akô k'eagide, wet'â sôömbk'è ts'ô asii akô eht'ànàezhe eyits'ô nàgezè eyits'ô ehdzoo k'egele gha akô eghàlagide. Xo tîli wedahaïto ekiyeh, akô ts'ô xo tîli niìæà sii wet'â åiwe eyits'ô dône nàgezè wexiìdi hâle gedi. Edzanèk'e ts'ô waàk'ôa gha k'àode eyits'ô Sôömbak'è got'ii gixè akô nèk'e dône nàowo nàts'ehtsî hò, idì t'aàni akô nàgezè îlè sii aiâî neh gedi, tich'aàdii edàtåô îlè sii, edàdehzi îlè sii aiâî ha gedi, eyits'ô xo tîli wedahaïtô nehò edàanì tich'aàdii weghô nàgezè wexiìdi hâle gedi.

Hozìi K'e Ts'ô Ekwö

Dône Edzanèk'e nàdè ts'ô eyits'ô Hotenda nèk'e ts'ô dône akô nàdè hozìi k'e ts'ô ekwö gigha sìi wet'aæà hôt'e, eåak'a dii dzêë gha eyits'ô dône nàowo k'è gha. Xo k'e nîdè zô hozìi ekwö adî YGP eghàlagide ha sii akô aget'î. Dii YGP sôömbak'è gehtsî ha gîwô sii, akô sii ekwö at'î agöht'e; hanikò, adî ekwö nàeæà tîli nîle. Eyit'â, YGP adî ekwö nàeæà tîli wexiìdi hâle eyixè sii adî ekwö nàeæà tîli wenàgedile agede hâle.

Akô nèk'e eghàlagide ekiyeh, ekwö esawòdech'â, Tyhee NWT Corp akô dône t'ala eghàlaede eyits'ô dône degha eghàlagide sii akô nàgezè hâle gha nàowo hohâè ha. Eyixè sii dône t'ala akô eghàlagide tîli k'e k'egede dè tich'aàdii nôgeèdè dè tich'aàdii t'a akweåö aget'î ha, ekwö hani akô aget'î dè dedî t'a akweåö nôgede ha. Tich'aàdii eyits'ô satsömbehchii ået'ôke dè Tyhee NWT Corp eköt'ii weghô hagedi ha.

Xok'e dè Bathurst ekwö ndè nechà k'e k'eæà net'â eyits'ô ats'ô YGP sôömbak'è hohâè k'e at'ile lanì t'â, edàanì akô nèk'e tâ'oh dehshe eyits'ô akô k'eæà ha dè akô at'î ha dìle, dii sôömbak'è hohâè ha wets'ihaëö dii åadî ade hâle. Dii sôömbak'è hohâè ekiyeh, wek'e eghàlagide ekiyeh eyits'ô wedaïti/senâdle ekiyeh, dii ndè esawòdech'â Edzanèk'e gots'ô government eyits'ô edzanèk'e gots'ô dône köta nàdè goxè dagogehke t'â edàanì tich'aàdii wexøedi dè nezïa gedi t'â dagogehke ha.

La eyits'ô Edegħa Eghàlats'eda Hohâè Ha

Hazhô t'â dii sôömbak'è hohâè gha sii, 326 dône hatåô akô eghàlagide ha gedi. K'âode eyits'ô nîhtå'èk'edìa hazhô gixè dône 9 akô eghàlagide ha. Eyixè sii dône hoti esàgedech'â gha sii, ndè wexøedidô, xeh kö eghàlagidedô eyits'ô gogha asii segihwhôdô hazhô t'â 40 ha. Amii see dii sôömbak'è wets'ô elî sii

nàetà hôt'e hazhô t'à 245 dône hatåô hôt'e. Dône akô eghàlagìde sii sôömbak'è etåe ha, satsö mbehchii k'etå'o, tili segihwhôdô, kwe nàehk'èdô eyits'ô asiich'ii åaaàhtå'odô sii hazhô la gits'ô. Kwe wek'enàetse kö, asii deghà wek'agehta kö eyit'sô asii xogihdidô hazhô t'à 31 hôt'e. Dii sôömbak'è xo ghà 365 iâè xo ts'ô eghàlagìde ha gedi eyits'ô kwe wek'enàetse kö sii iâè xo ts'ô 365 dzêë ts'ö etåe gha wek'e eghàlagìde ha. Asii senàæî gha, siyaïwa dè sôömbak'è wedàetî ha.

Dii Yellowknife Gold sôömbak'è hohåe gha sii, wet'â la åô ade ha eyits'ô dône edegha eghàlagìde si gha la åô ade ha, köta dii sôömbak'è gà gôwalea wheæô sii t'ahsì git'âhòewhi ha, eyìi zô le hò, dône Edzanèk'e eyits'ô Canada nàdè sii git'âhòewhi ha.